

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 -
 Vidéken: negyedévre . . . 5 -
 Egészévre 20 -

László József
 kiadó és lap tulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Az ifjuság erkölce.

Debreczen, augusztus 22.

A nagy szünidő immár nyugovóra hajlik s a tanítótság — rendes szokása szerint — az új tanévet megelőzőleg gyűléseket tartott, melyeken az iskolai élet köréből fontos kérdéseket beszéltek meg.

Kiemeljük e gyűlések jellemző jegyeként, hogy az anyagi kérdések kezdenek immáron háttérbe szorulni, noha volt erről szó most is; szükség is volt rá, mert a hivatalos körök által is elismert sok és jogos panaszuk van a tanítóknak.

E panaszok sürgős orvoslását kérve, de remélve is egyszermind, a mi a közel jövőben, bizonyára közmegelegedésre, be is fog teljesülni, rátérék a tanítási módszer, a tanítóképzés emelésének és az ifjuság erkölcsi élete megóvásának kérdésére.

A tanítógyűlések jelentőségét mi éppen az ilyen nagyfontosságú kérdések alapos előkészítésében, megvitatásában és a rávonatkozó

javaslatok benyújtásában látjuk. — Ezek igazolják, hogy gondolkozó, haladni kívánó, önmagát mívelő tanítótságunk van.

A rendes tanítógyűléseknél fontosabbá, jelentőségtelesebbé az teszi az országos bizottság üléseit, hogy itt az egyes egyesületek küldöttei, tehát a legkiválóbb erők találkoznak s az egész ország tanítóinak közfelfogása nyilatkozik meg.

Eppen ezért kétszeresen érdekelt ez a kérdés, már csak azért is, hogy ily illusztris gyűlés tanácskozása tárgyává tette, nevezetesen az ifjuság erkölcsi élete megóvásának kérdése. Hogyan? kérdezzük megdöbbenve, veszélyben van az ifjuság erkölcsi élete? Magában a fővárosban még értjük; a nagyváros nem alkalmas hely, sem nálunk, sem máshol arra, hogy az ifjuság erkölcsi érintetlensége éppen megőriztessék.

Igen sok kínálózó alkalom sanda ölyvként áll lesben a gyermekifjura, hogy megszeplőzze tisztá, anyagi lelkét. De a vidéken is? A

kérdéshez az ország különböző részeiből származó küldött szólt hozzá, a bajt senki sem tagadta, a betegség tehát él, már elterjedt, azt tehát gyógyítani kell.

Hogy a gyógyító ir minémü legyen: törvényjavaslat, szabályrendelet, erkölcsjavítóintézetek felállítása, gyermekotthonok, társadalmi akció megindítása, arról most e helyen nem beszélhetünk. Annyi kétségtelen, hogy tenni kell! Azonban az első és legfőbb feladat az lenne, hogy helyes képet nyerjünk magáról a betegségről, annak mai állásáról, a minthogy a gyógyítást a betegség természetének kiismerése kell, hogy megelőzze. A caeni francia tudós társaság nemrég rendezett iyetén ankétet a normandiai nép erkölcsössége mai állapotának megismerése céljából. Kérdőívet bocsátottak ki, mely felöleli a nép erkölcsi életének minden részletét, az alkoholizmust, a ragályos betegségek terjedését, a halálozási arányt, a családi életet, a házastársak együttélését, elválását, az ifjuság erköl-

A „Szabadság“ tarczája.

Falusi dráma.

Írta: Szini Péter.

— Bizonyítsa be! — kiáltotta át a kerítésen Hites Pál a vén Berekinék, de már ekkor összeszorult az ökle s villámokat szórt a szemé.

— No! no! Csak csendesebben, öcsém! Dobbal nem szoktak verebet fogni! . . . Ami igaz, igaz! A saját két látószememmel láttam, mikor Kezes Béni befordult a házadba. Én ugyan nem vagyok szószátyár, de mégis csak kimondtam a szót, mert hogy sajnálalak téged. Ilyen derék fiatal ember, osztán a felesége szeretőt tart mellette!

— Ne tüzeljen kelmed, ne forralja jobban a véretem! Beszéljen: mit látott, mit hallott. Most már tudni akarom!

— No, no! Ejh. beh mindjárt nagy-raveszed a szót! Hiszen én nem állítom egész bizonyosan! Lehet hogy más okafoka volt az odamenetelének. Hátha valami szerszámfélét kért kölcsön? Mit tudhatta, hogy te nem vagy otthon?

— Ne ezírázza a szót kelmed. Kezes Béni nem szokott jární a házamhoz. Tudhatja, hogy haragban vagyunk, ami-

óta a feleségemmel összekerültem! . . . Mikor volt ott?

— Tegnap déltájon éppen a lovamat itattam a kútnál. A hogy a vedret huzom felfelé, hát látom, hogy Kezes Béni befordul az udvarodba, No, ni! — mondok. — Mit keres ott az a hetyke legény? Hiszen amióta Hites Pál a torkára forrasztotta a szót, még az utcán is elkerülük egymást!

— Hát az ugy is van! hagyta rá Hites.

— Kíváncsi lettem a sorra. No, mondok, derék lesz, ha a két haragos kibékül.

Atléptem nagy csendesen a sövényen, osztán a ház végénél csendesen elloholtam az ablakhoz. Benéztem, mondok: lássuk már, hogy fogadja Hites az ellenségét.

Téged ugyan nem láttalak, de látam, hogy a feleséged jó szívvvel vette a látogatást. Leültette a ládára a legényt, megkínálta pálinkával, meg jóféle cipővel, azután meg . . .

— Mit azután? Egyéb is volt?

— Hát tudod volt biz az. No, de mit ért az neked, ha a feleséged ajakát más is ezukrosnak tatálja? Nem kopott el vele!

— Megesókolta?

— Meg biz az öcsém, amugy czup-

panósan, hogy szinte viritott bele az orcája.

Hites Pálban elbődült a harag vadállata. Feljajdult mint a kinek tövis szurja meg a talpát. Tántorogva ment fel a kerten, azt sem tudva; mit csináljon. A vén spion meg a markába nevetett s mosolyogva motyogta magában:

— No ennek is oda löktem a konczot! Rágódhatik rajta, míg meg nem fulad tőle.

* * *

Az a szép, ártatlan szívű menyecske, ki hűséges szeretetből lett élettársa Hites Pálnak, távolról sem gyanította, hogy mily vészterhes felhők toltak élete egére.

Dallal ajakán végezte teendőit. Szeméből a tiszta a zavartalan boldogság mosolygott ki. Férjére gondolt most is, a derék Hites Pálra, ki oly sok küzdés után tudta elayerni feleségül. Mert Bige Bálint jobban szerette volna vőül a Keresfiut.

Meg is indult a terefere mindjárt, mihelyt hire ment, hogy a két szerelmes pár jegyet váltott. Kezesék elkövettek mindent, hogy a házasságot meghiusítsák de a szerető szívek ellentállásán megszünt minden igyekezet.

A Kezes-fiu, mióta a szép Bige Ágnes Hites Pál felesége lett, úgy vette észre, hogy

esősségét, az öregek tiszteletét stb. A caeni tudós társaság kezdeményezését a többi vidéki tudományos társaságok folytatják és ezek alapján Franciaország erkölcsi életének teljes képét fogjuk nyerni.

Az országos bizottság felszólalásának tehát egyelőre annyi haszna már is van, hogy rámutatott erre a roppant fontos kérdésre, melytől állami fennállásunk, jövőbeli fejlődésünk igen-igen sok tekintetben függ. A tanítóság megtette kötelességét, az ő kezébe van letéve első sorban a betegség gyógyításának lehetősége is, sőt csakis a tanítóság adhat teljes és hű képet a magyar nép erkölcsi állapotáról. Mert ebből kell kiindulni, a családi élettől függ az ifjuság erkölcsisége s éppen azért igen melegen pártoljuk az országos bizottság azon határozatát, mely szerint felkéri az igazgatótanácsot egy általános gyermekvédelmi bizottság megalakítására.

Ez a bizottság kiterjesztheti figyelmét az egész országra, de első sorban arra kell törekednie, hogy tiszta képet kapjon az ország népességének erkölcsi állásáról, hogy a bajt ősmerve, kereshesse a gyógyítás titkát.

A tanítósággal karöltve a középiskolai tanárok is régóta figyelik az ifjuság erkölcsi életének ha-

nyatlását, nem egy tanácskozásukon volt róla szó, úgy, hogy igen kíváncsian, hogy a kérdésben az egész hazai tanítóvilág egyesüljön a közös baj megfigyelésére s az óvószerek fölfedezésére.

Üdvözljük a magyar tanítószágot e hozzájuk méltó akció megindításáért.

POLITIKAI HIREK.

A kiegyezési javaslatok tárgyalása.

Bécsből telegrafálják: Széll Kálmán miniszterelnök, a ki ma reggel érkezett ide Rátótól, nemsokára megérkezése után értekezett Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földművelésügyi és Láng Lajos, kereskedelemügyi miniszterekkel, a kik már tegnapi ide érkeztek.

Reggel 9 órakor azután együttes értekezletre gyűltek össze a két kormány képviselői a bankgassei magyar miniszterium épületében. Ott voltak a magyar kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földművelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterek, továbbá Andreánszky báró (pénzügy), Bíró Tamás (kereskedelemügy) és Ottlyk Iván (földművelésügy) miniszteri tanácsosok, mint szakelődök; az osztrák kormány részéről Körber dr. miniszterelnök; Böhm-Bawark lovag pénzügyi, Call báró kereskedelemügyi és Giovanelli báró földművelésügyi miniszterek, Stibral osztályfőnök, Rössler min. tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos szakelődökkel.

A tanácskozás a kiegyezési javasla-

tok egész complexusára kiterjed s alkalmasint az egész napot igénybe veszi.

A magyar szakelődökön kívül Töcpe Alfréd államtitkár és Popovics Sándor min. tanácsosok is itt időznek. Azonkívül itt vannak a magyar miniszterekkel Györy dr., Haller dr. és Pásztyi min. titkárok is.

Szterényi ügye. Köztudomásu, hogy Szterényi József kereskedelemügyi miniszteri tanácsos ellen, akit Györffy Gyula orsz. képviselő a székely földön kiosztandó fonógépek ügyében különféle vádakkal illetett, Láng Lajos kereskedelmi miniszter a tanácsos kérelmére feyelmi vizsgálatot indított. A vizsgálatot azóta megkezdték és mint fővárosi tudósítónk jó forrásból értesül, eddig a vádak közül *semmi sem bizonyult be.* A vizsgálat a legszigorubbán folyik s ezért még egy-két hétig el fog tartani, de a fenti forrás szerint Szterényi József min. tanácsos teljes felmentésével fog végződni.

Községi és árvapénzek kezelése.

Tolnavármegyének igen érdekes és fontos kérvénye érkezett ma a képviselőházba. — A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t.-cz. 291 §-ának és a községi törvénynek a városi, községi és árvapénzek kezelésére vonatkozó 121 §-nak módosítását kéri és ezzel kapcsolatosan azt is, hogy a bizottsági tagok anyagi felelőségének pontos körvonalozása szempontjából a szükséges rendelkezéseket a fent idézett törvénybe felvegyék. A ki ismeri a mai községi és árvapénzek kezelési módját és a felelőség bonyadalmasságát, az a kérelmet

neki tulajdonképen hiányzik valami a belső világából. Vagy a szíve tört meg, vagy a lelke tépődött foszlányra, de anynyi szent, hogy hiányosságot érez maga körül. Okos észszel úgy kalkulálta ki a dolgot, hogy ezt a nagy ürességet csak itallal lehet kitölteni. Nem is igen változta azután a napot, hanem ott ült szakadatlanul a „Kajla zsidó“ koresmájában. Sokszor napokon keresztül felé se nézett az édesapjához tájéka.

A vén Kezes praktikus ember volt és sok dolgokban felette járatos. Nem is esoda. hiszen tizenöt év óta szorgoskodik a presbyteri hivatalban. Szeget ütött a fejébe a fia folytonos részegkedése és furfangos tervet eszelt ki, hogy jobb utra térítse.

Késő este, mikor már lélektelen lett az utca, nagy titkosan elballagott Berekihez, a Hites Pál szomszédjához. Meghányták vetették együtt a teendő egy boldog házaspár családi békességének megrontására.

Bereki, a vén spion, mint a faluban nevezték, szívesen állott kötélnek. — Tudta, hogy Kezestől bő jutalmat fog kapni. Mit törődött ő a többivel?

Különb is olyan nyali-fali ember volt, aki körmönfont hazugságokat is képes volt gyártani, csak azért, hogy egyik-másik helyen megkinálgassák.

Hites Pál szívében ott lézkel a gyanu ördöge. Nem kételkedett többé Bereki beszédében, sőt most már világosan emlékezni kezdett egyes dolgokra melyek felesége hűtlensége mellett bizonyítottak. Mert a féltékenység kigyója százszemű szörnyeteg. A kinek egyszer a lelkébe költözik, ki nem lehet onnan eltűntani a meggyőzetés szavával sem.

Nem ment haza, mert attól tartott, hogy felhevült indulatában rosszul talál bánni az asszonnyal, kit pedig még most is véghetetlenül szeretett. Lassu léptekkel haladt le a kerten, mely alatt sekély vizű patak esörgedezett. Keskeny hid vezetett át a patakon. Gondolkozva haladt át rajta Hites Pál. Mit tegyen? Elverje magát az asszonyt, vagy Kezes Palival számoljon le? . . . Az asszonyt? A ő lelke édes boldogságát, szerelme egének ragyogó napját? Mi lenne az élete nála nélkül? Szereti még a bűnben is; meg tudna neki bocsátani, ha százszor hűtlen lenne is hozzá.

Hanem Kezes Palival leszámol. Le, egyszer és mindenkorra. Ez a legény mindig szórta utjába a töviset, többször megkeserítette a lelkét, most meg még üdvössége angyalától is megfossza? Nem, ezt nem engedi. Hadd tudja meg végre, hogy nem lehet olyan könnyen elbánni Hites Palival.

Künn a mezőn kaszált Kezes Pali a zöld lóherésben. Izmos termete megmegrongott mikor kaszáját a dus lóherésbe vágta. A hevíto napfény odasütött az arcába, de fel sem vette azt a legény. Nagyobb forráság volt az ő szívében.

Bereki beszéde forgott a fejében. Igaz nagy nem valami szívesen látta Hites Pálné, hogy beköszönt a házához, de később majd csak megváltozik a gondolkozása. Minek üzent volna Berekitől, ha nem hajolna hozzá a szíve?!

Ugy elmerült biztató gondolataiban hogy észre sem vette, mikor Hites Pál megállott előtte.

— Adj Isten! — köszöntötte Hites.

— Neked is! Mi jobban jársz?

— Nem gondolnád?

— Nem én!

— Ha olyan becsületes ember volnál, mint én, nem itt beszélgetnék veled, hanem otthon, az apád házában. Azt mondanám, hogy jól van, a feleségem téged szeret, engem csak ámitott. Hát én elválok tőle, hogy a tied lehessen. De nem tartalak méltónak arra sem, hogy átlépjem a házatok küszöbét, arra sem, hogy a feleségemet elhagyjam miattad. Hát ezért jöttem.

Kezes Pali rádölt a kasza nyelére s úgy hallgatta a szót. Tűzben égő arca hirtelen elsápadt s harag öntötte el a szívét.

— Nem vagyok becsületes ember azt mondd? A feleséged másképpen gondolkodik! — felelt vissza gúnyos, ingerlő szóval. Gondolta magában: itt a jó alkalom, hogy elüsse kezéről az asszonyt.

— Hogy a feleségem miképen vélekedik rólad, ahhoz nincs szavam. Alattomos, hitvány ember vagy, ki nem átalod megrontani más ember házi békességét.

— Nem tehetek róla, ha kedvesebb a feleségednek az én ölelésem

— Hát igaz . . . Szeretőd volt?

— Olyan az asszony, mint a nád! Hajlik ide, hajlik oda! . . . Mit törődöl vele? — Mit törődöm? Hát kié az az asszony? Kivel esküdtél örök hűséget a templomban? Neked, vagy nekem? Megmaradt volna az a hűségben, ha te el nem bódítod a fejét!

— Eh, hagyj magamra, látod, hogy dolgom van! Mit tartozik én rám a feleséged dolga. Intézd el azt vele otthon, Sulyos ökölesapás volt a válasz.

kellőleg méltányolni tudja. Mi úgy tudjuk, hogy a belügyi kormány minderről a községi törvény revíziójánál fog segíteni és a közigazgatási reform keretén belül fog javítani a mai állapotokon.

Az új vámtarifa.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 22.

A mióta a politikai ügyek vezetőségéből az európai államférfiak előtt ismeretessé lett, hogy már a közelmúltban is, de a jelenben egész határozottsággal nem a szoros értelemben vett politikai, hanem a közgazdasági kérdések jutottak domináns szerepre, azóta minálunk is szükségképen némi változott felfogás jutott érvényre állami életünk egyik legfontosabb alapintézményét, a szomszédos osztrák császársághoz való kapcsolatot, helyesebben az ezen kapcsolatot rendező és megállapító alaptörvényt illetőleg.

Az 1867. XII. t.-cikk az ugynevezett közügyeket tudvalevőleg két csoportra ossza fel: a tulajdonképeni értelemben vett közös és a közös egyetértéssel intézendő ügyek csoportjára. A kettő között pedig a felosztási alapot egyrészt az 1723. I. II. t.-cikkben, a sanctio pragmatikában, a második csoportra nézve pedig utilitaris s mindkét államra nézve egyaránt hasznos érdektételekben keresi. A fentebb jelzett megváltozott politikai felfogás eredménye pedig az lett minálunk, hogy a tulajdonképen nagyobb jelentőségű és nehezebb fajsúlyú közös ügyek: a hadügy helyett ma — legalább relative — a csupán érdek tekinte-

teken alapuló u. n. kereskedelmi és vámügyek dominálnak.

Hogy ebben a prerogativ jelentőségben nagy része van annak a ténynek is, hogy míg alapokra nézve az 1867. XII. t. cz. állandó és biztos alapot létesített, addig ezek tíz évenként alkuvál megállapítandó mivoltuk miatt nem esnek a biztos és megváltozhatlan kategóriák körébe, melyek már eleve kevésbé keltik fel a nagy közönség érdeklődését és ha felkeltették is egy és más ok miatt, azt folyton-folyvást ébrentartani — hasonlóan a kereskedelmi szerződésekhöz — egyáltalán nem képesek.

De ezenfelül, míg 1867-től kezdve egészen 1897-ig több kevesebb módosítással átalakítva, egyáltalán nem okozott nagyobb politikai szenzációt az Ausztriával való kereskedelmi és vámszerződésnek és az ebből folyó vámtarifának megállapítása s a tíz évről tíz évre való megújítás mellett a politikai közvéleménynek kevésbé nyílt alkalma foglalkozni e kérdéssel, addig most, — mikor is évenként tartatott fenn a provizórikus állapot s az 1898. I., 1899. IV. és 1899. XXX. t.-cikk részint a körülötök lefolyt parlamenti harcok révén, de még inkább tartalmuknak közjogi életünkben merőben új mivolta miatt (az önálló vámterület jogi állapotának kinyilvánításával) a nemzet közvéleményének állandó és kedvelt szemléleti tárgyai voltak, — most sokkal több ingert talál benne a pártpolitika, hogy egyéb kérdésekben minálunk ismeretlen hévvel és kitartással futkosson minden ajtónálló után, hogy kiváncsiságát, melyet a két alkudó fél az alku természeté szerint nem honorálhat, valahogyan csak kielégíthesse.

A magunk részéről nem tudjuk sem megérteni, sem méltányolni azt a tehetetlen ide-oda futkosást új hírek, új föltevés után, mely immár jó két hónapja a magyar parlamenti ellenzék szolgálatában álló lapoknak és politikusoknak minden idejét és jobb czélok szolgálatára való erejét elfoglalja. Mert az a kiegyezés melynek alkuját Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök most folytatják, a magyar parlament ítélőszéke elé fog kerülni minden tételével s minden részletével. Akkor aztán jogában, sőt kötelességében fog állani minden magyar képviselőnek — a maga álláspontjáról, ha még oly exkluzív is — megcsinálni annak mérlegét és legjobb egyéni meggyőződése szerint leadni szavazatát a miniszterelnök fáradságos munkájának akár honorálása — akár el nem fogadása.

Ennél többre jogot nem ad a magyar törvény a magyar képviselőnek. Jelenen nem ad arra, hogy ellenőrizze — ha még annyira megbízható források után is, mint a mennyire megbízhatatlanságból táplálkozik jelenleg a — kormány eljárását a tárgyalások menete folyamán s hogy a maga kasszandra jóslataival ismeretlen tények alapján bármilyen ítéletet mondjon s hogy akár mint egyes, akár mint párt tiltakozó manifesztumot bocsásson ki olyan intencziók elváltatására, melyekről még halvány sejtelmé sem lehet. A függetlenségi és 48-as pártnak a napokban megjelent hasonló „kiáltvány”-a teljes mértékben való összezavarása a népképviselő hivatásának a római néptribonuseval s a legnagyobb fokú politikai iskolázatlanságra, hanem teljes fokú rosszhiszeműségre vall.

A kiegyezési tárgyalásokat folytatni fogják mindjárt szeptember hó elején s

e tárgyalások nem a már jó részben fixirozott vám- és kereskedelmi szerződés, hanem a vámtarifa körül fognak forogni, melyben — ha egyik legkomolyabb bécsi forrásnak hinni lehet — a textil-, vas- és gép- ipari cikkek vámjának megállapítása okoz nagyobb nehézséget.

Kossuth-szobor Debreczenben.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 22.

Debreczen város törvényhatóságának jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délutáni ülésén tárgyalta a Kossuth-ünnep rendező-bizottság indítványát. Egyhangulag járult hozzá a hazafias indítványokhoz s a maga részéről is úgy akarja, hogy a legnagyobb magyarnak monumentális szobra, legyen a kálvista Róma piacán.

A bizottsági ülésén a szabadságon levő Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok helyett Körner Adolf tanácsnok elnökölt. Jelen voltak az elnöklő tanácsnokon kívül: Komlóssy Dezső, Bakonyi Samu dr., Nagy Lajos dr., Kovács József, Ábrahám László tiszti főügyész, Kenézy Gyula dr., Szántó Győző és Szántó Samu dr.

(Kossuth szobra.)

Körner Adolf tanácsnok rövid elnöki megnyitja után Kovács Kálmán bizottsági jegyző terjesztette elő a Kossuth ünnep rendező-nagybizottság javaslatait az iránt, hogy a törvényhatóság közgyűlése szavazzon meg tíz éven keresztül évi 10—10 ezer koronát Kossuth Lajos, Debreczenben föllátható monumentális szobra számára.

Bakonyi Samu dr. orsz. képviselő visszautasítja a függetlenségi párt helyi organumának ama ok nélküli vádaskodását, mintha ez az indítvány a szobor fölláthatásának elodázása kívánna lenni.

Kovács József, Varga Lajos dr., Ábrahám László a szobor mielőtti fölláthatását proponálják. Nem 10 év múlva, de már ma is állani kellene a szobornak.

Hosszabb vita fejlődött ki a kérdésben, végre a bizottság egyhangulag hozzájárult a nagybizottság javaslatához, azzal a megjegyzéssel, hogy az előmunkálatok mielőbb megkezdendők.

Kossuth Lajos arczképe.

A bizottsági értekezlet második tárgya Kossuth Lajos arczképének a díszterem számára való megfestését javasoló indítvány volt. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a szükséges összeget az arczkép megfestésére készséggel javasolja megszavazni.

(Egyéb ügyek.)

Hajdu Gyula tanácsnok 6000 korona póthitel megszavazását kéri az általános házbéradó kérdésében folyó egyes bizottsági felülvizsgálás költségeire.

A kérelmet a bizottság teljesíteni javasolja.

Kezes Pali hátrátantorodott tőle. Azután hirtelen megvillant kezében a kasza lecsapott Hites Pálra, aki vérbe borultán hullott a frisen kaszált lóherére. . .

Az egész falu népe sajtó szívvél kísérté a meggyilkolt Hites Pált kora sirjába. Kezes Pali már akkor a esendőrok kezében volt.

A temetés után a bubamerült, tiszta életű Agnesnek elborult az elméje. Mély séges fájdalomában belevetette magát a esordakutba.

A vén Kezes és Bereki, a vén spion, összenéztek, mikor a meglett dolgról értesültek.

— Rosszat tettünk komám! Megbűntet érte az igazságos Isten! Az az asszony tiszta volt, mint a hópehely. Miért kellett ennek így történni?

A büszke vén Kezes nem felelt a szóra, csak tördelte a kezét s siránkozva mondta Berekinék.

— Hallgasson, ne nagyobbítsa a keserűségemet. Tönkretett, megrontott kelmed. Verje meg az Isten!

— No, nézd! — motyogta a vén Bereki hazamenet. — Még ő átkozódik! Hát nem ő beszélt rá a dologra? . . . Ússe kő! Mit tudtam én, hogy ilyen bolond állapot lesz belőle!

A végtárgyalás során kiderült minden. A vén Kezes Berekivel együtt vád alá helyezték, mint felbujtókat s öt-öt évi fegyházra ítéltettek!

Kezes nem érte meg a végervényes ítéletet. Megölte a szégyen a büszke embert. A börtönben Bereki is elpusztult és sohasem tért többé vissza falujába, hol spionkodásával oly végzetes drámát eslekedett.

Altmann Béla dr. beadványban jelenti, hogy a nagyerdei fürdőbérletből kilép. A bizottság tudomásul vette a kilépést, de a szerződési kötelezettségek alól ezzel nem tartja fölmentettnak.

Szondy Lajos polgármesteri irnok, állandósítást kér iktatói címmel és fizetéssel. Kérvényét a tanácshoz teszi át a bizottság.

A légszeszgyári bővítési munka bevégezéséről szóló jelentést s a költségekről szóló elszámolás tudomásul vétetett azzal, hogy a mennyiben a kibővítési munkálatokat végzett Ganz gyár 6500 kor. engedményt hajlandó tenni a sztrájk miatt késelem kárpótlásául, ennek levonásával a 71 ezer koronás munkadíj kifizethető.

Láng Lajos Debreczenben.

A kereskedelmi- és iparkamara ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 22.

Nagyarányu, országos ünnepnapokra készül Debreczen kereskedelmi kamarája. Ujjonnan épült, modern palotáját piacutcai székházát avatja fel a jövő hónap 14-én, három napos ünnepek keretében. A kamara hét vármegyéjének küldöttein kívül itt lesznek a házavatón a magyar kamarák képviselői és itt üdvözölhetjük magát, a hazai kereskedelem legelső emberét, Láng Lajos kereskedelemügyi minisztert is, a ki lejövetelét tegnap tudatta a kamarával. A miniszterrel együtt érkezik Wickenburg Márk gróf államtitkár is és a minisztérium iparfejlesztési osztályának érdemes vezetői.

Debreczen kamarája, élén nagyérdemű vezérével, Szabó Kálmánnal, lelkes ügybuzgalommal készül az országos, nagy napokra. Az intéző bizottság állandóan permanenciájában van és nemes igyekezettel buzgólkodik az ünnepek sikerén. Külön bizottság készíti elő a kamara iparmuzeumát, mely a székház földszintén foglal helyet s melynek berendezési munkálatai a befejezéshez közelegnek. A muzeum szekrényeit Náday Rezső, vasmunkáit Piros Béla, művészi főiratait Zelinger Ede készítik. Naponta újabb és újabb tárgybejelentések érkeznek a kamara gyár- és ipartelepeiről s immár sajna bizonyosnak látszik, hogy a szűk helyiség nem felel meg a muzeum céljainak.

Nagy átalakításon megy keresztül az ünnepek alkalmából a székház pompás kapubejárata is, melyet térképekkel díszítenek. Így elkészül az összes kamarák beosztásának, valamint a debreczeni kamara területének térképe; ezeken kívül statisztikai táblázatok foglalnak helyet a bejáró falán.

A kamarai ünnepek legfontosabb része a magyar kamarák itt tartandó VI-ik országos értekezlete lesz, melynek tárgysorozata is készen. Az országos gyűlés előadói:

Szentpály István dr. a miskolci kamara, Marschal Lajos dr. az aradi kamara, Mága János a temesvári kamara titkára, Szántó Győző debreczeni kamarai beltag, Huzella Gyula a nagyváradi kamara elnöke, Kulinyi Zsigmond szegedi kamarai titkár, Sarkadi Lajos nagyváradi kamarai titkár, továbbá Kirchnopf Frigyes a soproni kamara titkára, Gámán József a kolozsvári kamara tit-

kára és végül Szávay Gyula a debreczeni kamara titkára.

Az ünnepek vendégei Debreczenből, mint már jeleztük is Máramarosszigetre rándulnak, a hol az összes helyi és a környéken levő ipartelepeket és látványokat megtekintik. A kirándulás, valamint a debreczeni ünnep résztvevői számára Láng Lajos, a kereskedelemügyi minisztere utazási kedvezményeket engedélyezett.

A három napot igénybe vevő kamarai ünnepeknek immár teljes programja készen. Az ország érdeklődése Debreczen felé fordul és fölülte nagy, komoly számba jövő eseményként várják a magyar kereskedelem és ipar vezetőinek, legjelesebb faktorainak állásfoglalását a gazdasági közösség, vagy különválás mellett.

Magyarország gazdasági önállósága vagy közössége kitsem érdekel olyan közelről, mint ép azokat az osztályokat, a melyek immár türelmet vesztve nyíltan akarnak véleményt mondani a gazdasági függés vagy különválás kérdésében. Ez a vélemény pedig alig hangozhat el pusztán és semmi esetre sem vehetik odafenn olybá, mint a fórumon demagóguskodók üres frázisait. A kamarák állásfoglalásának kell eldönteni az unalmasan tengeri kígyóvá nőit vajudást, a kamarák véleményének kell győzni, minden eyebeben keresztül.

A magyar kereskedelem, a magyar ipar jövődjé függ a gazdasági kérdések mikénti elintézésétől, a magyar kereskedelem és ipar képviselőinek véleménye és állásfoglalása kell hogy elfogadtassék. Ma másként lenne, ha ellenkező fölfogás győzedelmeskedne, ugye levele elkészülhetünk a nemzeti diszárverezésre, a nemzeti esöndre.

Debreczeni élet.

Tarka krónika.

(Honnan tudják?) Amikor Stern — a kinek a keresztnevét itt csak a diszkreczió kedvéért hallgatom el — a névmagyarosítás gondolatával foglalkozott, egy izben, hogy-hogy nem egy csillagvizsgálóval ösmerkedett meg, aki egy este a hosszú teleszkopon át sorra mutogatta neki a csillagokat.

Stern, akiből azóta már bizonyosan Csillag lett nagy figyelemmel nézte az égi testeket és nem győzött bámulni a csillagászati tudomány nagyságán.

Csak amikor már mindent megmutogattak neki, akkor jutott szóhoz és egyenesen a tanárhoz fordult.

— Nézzen csak tanár úr! Én most már értek, hogy megtudják mondani, hogy milyen messze van az a csillag, hogy milyen nagy az a csillag, hogy miuta ismeretes az a csillag — de honnan tudják, hogy hogy híjták azt a csillag? . . .

(Egy igás ökör benyomása.) A kánikula tart s a nyílttér virágzik még mindig pazarul. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak lapjában olvassuk a következő épületes nyílttéri közleményt:

A Back Samu fiók füszerüzletében alkalmazott Krausz Alfréd, ellenem rágalmat kolportál. Nem csak a volt, de a jelenlegi főnökömmel is terjeszti hitvány hazugságait. Az efajta bitang orvtámadása ellen másképen nem védekezhetvén, kénytelen vagyok ezen a helyen kijelenteni, hogy fentnevezett invidium az emberbőrhöz véletlenül jutott s különben

egy igás ökör benyomását teszi a vele érintkezésre. Figyelmeztetem egyúttal Krausz Alfrédot, ha nem várna addig, míg a bíróságnál bizonyíthatja gazságait és folytatja az aljas denuncziációt, ugy nem fogok késni amugy is lágy tarkójára néhány kijózanító barackot nyomni. Budapest, 1902. július hó 31-én. Schwartz Péter.

(A rendelő szoba virágai.) Valahol a közelben egy kis városban segíti elő a temetkezési és a sírásó-ipar föllendülését az a doktor ur, kiről ez a nóta szól. (De hát a doktorokról van mindig valami megénekelni való.) Illetőleg most az egyszer mégsem ő róla szól, hanem arról a fekete táblácskáról, melyre távollétében a gazdasszonya a betegeket szokta följegyezni.

Az orvos ur t. i. még a boldog legénykor állományába tartozik és házvezetőnőt tart. Gyakran megesik, hogy a szomszéd faluba kell neki mennie a betegekhez és ilyenkor keresik fel odahaza a legtöbben. Ekkor nagy feladat hárul a gazdasszonyra. Fölteszi az ókulárét, ujjai közé szoritja a zsinegen függő kis czeruzát és nagy, régimódi betükkel írja föl a betegek nevét a bajukkal együtt.

Mikor aztán az orvos ur haza jön, ilyenféle ékes dolgok olvashatók a táblácskán:

— Itt volt Dömötör István — a fejével Szekeres Kis Péter — szemével; Csurs Pálné — a kezével; Fodor András — a bal lábával.

Vagy: Máthé Bóni a fogával; Kohn Mózsiné — a hasával; Szelid Nagy Jánosné — a nyelvével.

Azonban a doktor ur már egészen megszokta ezt a stílust. De legutóbb mégis meglepődött, a mint odatekintett. Ugyanis többek között ez állt ott:

— Itt volt a nagykalapos kisasszony — a szívével)

(Az örmester ur regénye.) Mem nagyon régen történt az, hogy egy debreczeni örmester, kinek már felesége és gyermeke van, beleszeretett egy 16 éves leányba. El is járogatott délutánonként hozzá, habár ugy a leányak, mint anyjának tudomása volt róla, hogy az örmesternek felesége van.

A leány mamája ugy gondolkozott, hogy ha szeretik egymást, akkor az örmester egyszerűen elvál a feleségétől és elveszi a leányát. De az örmester felesége nem így gondolkozott, hanem mikor az eset tudomására jutott, elmondta az édes anyjának.

A két asszony eszében az a terv fogamzott meg, hogy az örmestert ideáljánál meglepik és alaposan helyben hagyják. A gondolatot tetté változtatták.

Beültek egy egyfogatu kocsiába és elhajtattak a leány lakására. A kocsit megállott, de az örmester is észrevette ezt és az első dolga az volt, hogy a katonai előírás szerint cselekedjék, vagyis — biztos, fedett menedék után nézett, mit meg is talált az ajtó háta mögött. Hanem a belépő anyós észrevette a remegő hadfit és az esernyőjével addig ütötte míg az el nem törött. Az örmester ur szó nélkül túrta a nagy ütököt. A bátor anyós büszkén hagyta ott a harezteret és beült a kocsiban maradt leánya mellé. A kocsit elrobogott. Másnap az örmester ellen a felesége beadta a válókeresetet. A hoppon maradt kis leány pedig édes anyjával együtt elköltözött az utcából.

UJDONSAGOK.

Komázás a királylyal.

A tartalékos huszár levele.

Érdekes leirat érkezett a kabinet-irodától Hajdumegye alispánjához. Tokaji Mihály mikepéresi lakos a királyhoz kérvényt intézett, melyben eredeti stílusban arra kéri Ő Ekszelenciája. apostoli fölséges királyunkat, hogy a fiának szent kereszttségére és e fiúnak neve választására vállalná el a keresztapaságot. Tokaji kérvénye így szól:

Ő Ekszelenciája, apostoli fölséges királyunk!
Első Ferencz József!

Nagyméltóságú, ő ekszelenciája fölséges királyunk az alólírott az legmélyebb alázattal hódolok fenséged előtt, mint egy megalázott birtoktalan honfíjad, miszerint alázatos kérésemet magas pártfogásában részesíteni és lehetőleg mielőtt elintézni Méltóztatnék.

Fölséges királyom! én az alólírott, mint egy szegény honfíjad vagyok, miután nincsen semmi birtokom sem, csakis az két kari fáradságos munkám által tengetem családomat és megint mind ennek daczára, mégis egy a szívemen hordozom az fölséges királyunk kimondhatatlan érdemét és álltalla az országaink előre halladását, hogy egy földi lény sem bírná kimondani, avagy leírni és minden ennek daczára fölkérem szent felségedet egy szent ajánlatra, miután a szent anya újra megszorította országodat egy fiú gyermekel, miszerint ez az a mi elsőszülött ifjú gyermekünk és ezen elsőszülött gyermekemnek az szent keresztstégre, instálnám fölséges királyomat, miután ha méltóztatnék elfogadni, miszerint én is leszolgáltam már a három évet e nemes hazáért és benne uralkodó nemes Királyunkért és fölséged válasszon a fiúnak nevet! Ajánlám pedig az Ferencz József nevet kegyesen.

Legmélyebb kéréssem végül megújítva mind azon reményemben, hogy kéréssem meg fog halgatni és hogy foganatos marad — maradtam fölségednek az legforóbb hazai érzelmelel alázatos szolgálja

Tokaji Mihály
tartalékos huszár.

Kelt 1902. évi jul. hó 27-én szepesi irtáson fíja született e hó 26-án. Czímeme Tokaji Mihálynak! Hajdumegye u. p. Mikepéresi szepesi irtás.

A jó Tokaji bizonyára várva-várja a király választát, aki már csak azért sem vállalhatja el a keresztapaságot, mert ha minden ilyen kérelemnek helyt adna, úgy az egész országgal kerülne komaságba.

* Személyi hírek. Komlóssy Dezső, a szabadelpvűpárt érdemes elnöke tegnapelőtt érkezett haza külföldi fürdőzéséből. — Szöllősi Béla dr. bőrgyógyász tegnap érkezett vissza Debreczenbe és megkezdte orvosi működését.

* A nemzetközi diákkongresszus Debreczenben. A harmadik nemzetközi diákkongresszus debreczeni lejövetele ügyében tegnap Debreczenben időzött dr. Hindy Zoltán a budapesti rendezőség elnöke. A debreczeni konzulátus vezetői-

vel tisztelgett Komlóssy Arthur polgármesterhelyettesnél, dr. Kérészy Zoltán főiskolai igazgatónál, Kiss Albertnél, mint lelkészelnöknél, Szinay Gyula helyettes egyházigazgatóknál és elsősorban dr. Rényi József miniszteri biztost mentette ki, ki a kongresszus debreczeni látogatása ügyében tegnapra jelezte lejövetelét, de aki e lejövetelt kénytelen volt szeptember első napjaira halasztani miniszterének, Wlassics Gyulának a fővárostól váratlan távolmaradása miatt. A sürgősebb ügyek felett azonban így is határoztak s mint új ténykörülmenyt említjük meg, hogy tekintettel arra, miszerint október 1-én a kongresszus kénytelen csapatokra oszlani s úgy tenni kirándulásokat az ország azon helyeire, hová meghívták és várják, Debreczenbe pedig az egész kongresszus lejön, a lejövetel napját október egyről szeptember 26-ra tették át végérvényesen. Az eredetileg ezen napra felvett tárgyalások és fővárosi ünnepek a későbbi napokra helyeztetnek úgy, hogy az egész napot a kongresszus debreczeni látogatása tölti be. Különösebb megbeszélést igényelt a kongresszus hortobágyi kirándulása. — A helyi rendezőség az idő rövidségére tekintettel is ezt mellőzni akarta, Budapest képviselője azonban a központi rendezőség nevében és a miniszteri biztost utasításához képest föltétlenül ragaszkodott a hortobágyi kiránduláshoz, annyival is inkább, mivel a külföldi, különösen olasz, angol és francia sajtó terjedelmes cikkekben foglalkozva a Hortobágyról, a kongresszus látványosságai közt egyik legérdekesebbnek ezt tartja s minthogy a programba fel van véve, most már kötelezve is van a rendezőség annak bemutatására. Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes aztán maga igerte meg, hogy a debreczeni program ezen pontját, mint a Hortobágy alapos ismerője, ő dolgozza ki, úgy hogy észszerűen ez is kiteljék az időből. Megemlítjük, hogy a főiskola gazdasági tanácsa is megszavazott hátszáz koronát a kongresszus céljaira.

* A hivatalos lapból. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a magyar államvasutak vonalán Debreczen szabad királyi város területén fekvő „Debreczen sertésvásártéri rakodó” állomást kizárólag sertések rakodására, rakodó állomásul engedélyezte. Ugyanott olvassuk, hogy a debreczeni pénzügyi igazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állásra pályázat hirdettek. Az állás két hét múlva töltetik be.

* Százmillió márka kölcsön Debreczennek. Debreczen város polgármesteréhez tegnap egy szükségzavú ajánlat érkezett, illetve tudósítás, a melyben el van mondva, hogy Németországban egy pénzesoport alakult, száz millió márka alaptőkével — tisztán magyarországi városok kölcsön szükségleteinek kielégítésére. A feltételekről egyáltalán nem tesz említést, csak felajánlja a kölcsönt s így még csak hozzávetőlegesen sem lehet az új pénzforrás előnyös vagy nem előnyös oldaláról nyilatkozni. Annyi bizonyos, hogy külföldön biztos tudatban vannak annak, hogy Magyarországon szükség van a pénzre, mert a magyarországi városok most vannak a fejlődés útján és — úgy látszik — a hazai pénzintézetek nem képesek, vagy nem akarják a hiteligényeket kielégíteni. Természetesen az a kérdés tolu főképp előtérbe, vajon a külföldi pénzesoport törlesztéses kölcsönt akar-e nyújtani, mert a városok csak

ilyen kölcsönbe mehetnek bele s hogy nem-e aranyban kívánják a visszafizetést. mert ezt a valuta rendezetlensége miatt a városok nem vállalhatják el. Legezészerűbb volna mindenestre — a mit már sokszor megpendítettek, — hogy a városok állapítsák meg együttes hitel-szükségletüket és együttesen vegyék igénybe — ha ez lehet a teljes külföldi tőkét.

* Nagy tűz a fővárosban. Veszedelmes tűz pusztított tegnap reggel a fővárosban. A Király-utca 89. számú négyemeletes bérház tetőzete a lángok martalékául esett. A ház özvegy Orlay Sándorné tulajdona és három év előtt épült. Reggel negyednyolcz óra tájban észrevették, hogy a tetőnek Izabella-utca felé eső részén füst gomolyodik elő és a következő pillanatban már előcsaptak a lángok. Halász János házmester gyorsan tűzoltókért telefonált és a veszedelem helyszínén csakhamar megjelentek a központi, az V., VI., VII. és VIII. kerületi tűzörsegek Scerbovszky Szaniszló főparancsnok, Breyer és Blaschek segédtsztek vezetése alatt. Ekkor már a tetőnek nagyobb része lángokban állott. A tűzoltók öt irányból támadták egyszerre a tüzet, a mely azonban minden erőfeszítés daczára az egész tetőt és padlást elhamvasztotta. A tetőzet beomlott és a sok víz a szomszédos 91. számú ház tűzfalát is átázta. Tíz óra felé aztán lokalizálva volt a tűz. Csak a füstös kémények meredtek az ég felé. A tűz Csermák Ilona eseléd vallomása szerint Orlayné padlásán támadt. Látta, hogy onnan gomolyodik elő a füst. A tűznek áldozata is volt. Sófalvi Lajos őrsvezető az Orczy-uton lezuhant a tüzhöz vágató kocsirol és a kerekek keresztülmentek a lábán.

* Elkobzott dinnyék. Most, midőn a dinnye idény elérkezett, a rendőrség nagyon figyeli a gyümölcsárús asszonyokat, nehogy éretlen, betegségteljesítő dinnyéket áruljanak. Mert bizony a gyanutlanul vásárló közönség igen sokszor megveszi a rossz dinnyéket is, nem is sejtve, hogy beteggő teheti. Tegnap is elkobzott Szöcs Lajos rendőrbiztos Szodrai Jánosné gyümölcsárústól egy kocsit dinnyét, mely a közegészségre veszedelmes volt. Az elkobzás dr. Szentpály Béni kerületi orvos véleményezése alapján történt.

* Kirabolt uri kastély. Báró Vécsey Király daróczi földbirtokos kastélyába e hó 18-án virradóra ismeretlen tettesek behatoltak. A rablók, kik valószínűleg többen voltak, vakmerő tettüket úgy követték el, hogy létrán bemásztak a kastélyba az egyik nyitva feledett ablakon, s a szobában mindent össze-visza hányva, 799 korona értékű ékszert magukhoz véve megugrottak, a legnagyobb rendetlenséget hagyva rablásuk színhelyén. A megindított nyomozás eddig semmi eredményre nem vezetett, most aztán rájöttek, hogy a rablók valószínűleg Debreczen felé vették útjokat. Ide táviratozott tehát az ottani hatóság s a főkapitány Dobos József rendőrbiztost bizta meg a nyomozás megejtésével.

* Tanfelügyelők házassága. Messziről szinte komikusnak látszik az, hogy a

miniszter külön rendeletet kénytelen kiadni a tanfelügyelők házasságára vonatkozólag. Pedig, hogy kénytelen volt vele, mutatja a praktikus élet, amely számos alkalommal dobott megoldatlan rébuszokat a miniszter elé. A tanfelügyelőkkel sokszor megtörtént, hogy tanítókat vettek feleségül. Ez még nem lett volna baj, csak akkor vált kellemetlenné, amikor a tanfelügyelőné a férje kerületében tanított. *Wlassies* miniszter — mint tudósítónk jelenti: — most egy tollvonással végét szakította ennek a furesa helyzetnek s elrendelte, hogy tanfelügyelők feleségei nem tarthatják meg tanítói állásukat férjük kerületében.

* **Vesztett ebek a megyében.** *Vámos-Pércsen* tegnap két veszett kutya garázdálkodott. Mire agyonverték a veszedelmes ebeket, már több embert megmartak. A hatósági állatorvos az ebek megvizsgálása céljából kiutazott tegnap *Vámos-Pércsre*.

* **A felgyújtott termés.** *Bányay* Imre vámos-pércsi lakosnak a birtokán levő összes gabonáját tegnap éjjel felgyújtották. A termés teljesen elégett, de a kár biztosítás révén megtérül. A tettes ösmeretlen, de a megindított erélyes nyomozásnak bizonyára meg lesz az eredménye.

TANÜGY.

Tanévmegekezdés. Az ev. ref. tanítóképző-intézet gyakorlóiskolájában a tanítás, a főiskolában levő többi elemi iskolában pedig a beírás szept. 1. napján veszi kezdetét.

Értesítés a főgymnáziumból. Fölvételi-, javító-, pót-, magán- és érettségi vizsgálatok a debreczeni ev. ref. főgymnáziumban szeptember havában:

1.) Fölvételi vizsgálatok: bármelyik osztályból szeptember 1—2. napjain délelőtt.

2.) Javító- és pótvizsgálatok: a VIII. osztályé szept. 1—2-án, az I.—IV. osztályé szept. 3-án és az V—VII. osztályé szept. 4-én.

3.) Magánvizsgálatok: a VIII. osztályé szept. 1—2-án, az I.—IV. osztályé szept. 5-én, az V—VII. osztályé szept. 6-án; délelőtt írásbeliek, délután szóbeliek.

4.) Érettségi vizsgálatok: írásbeli szept. 3., 4., 5., 6. és 8. napjain; szóbeli- és javítóvizsgálat szept. 10—11. napjain. Jelentkezni kell a teljes és pót érettségi vizsgálatra szept. 2-án délig, a javítóvizsgálatra szept. 9-én délig az igazgatóságnál.

Iskolaév-megnyitás. A *debreczeni* aut. orth. izr. hitközség elemi iskolájában az 1902—3-ik tanévre folyó hó 24-től — szept. 1-ig eszközöltetnek a beiratások a hitközség pásti-utcai tanástermében naponként délután 3—6 óráig. A szülők figyelemztetnek, hogy iskolaköteles gyermekeiket pontosan beírassák, hogy a tanítást a rendes időben megkezdhesse kezdeni.

Felvételek az orsz. színművészeti akadémiába. Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémiára I. és II. osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 3 órától kezdve.

Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívánatnak: a) Színpadias, csinos alak. b)

Tiszta kiejtésű, esengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Annyi műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a menyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülei vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevén irhatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatatlanul igazolandó. h) Minden ujonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vetetik alá. A fölvétel tehát nem végleges a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a felvételtől és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvény aláírni.

Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készséggel ad.

TÁVIRATOK.

A kiegészítés.

Bécs, augusztus 22. (*Saját tudósítónktól.*) Itteni politikai körök véleménye szerint mai közös miniszteri tanácskozás meghozza a fennálló differenciák eloszlását

Óriási katonai botrány.

Károlyváros, augusztus 22. (*Saját tudósítónktól.*) Egyik vendéglőben a tisztikar lakomáján éjjel után *Türk* főhadnagy fölugrott részegen az asztalra és ezredese jelenlétében kardot rántva németül ordítózva, szidta a „kutya magyart“, a ki mindenüvé betolakszik. „Mars ki — ordított — mert kiverlek benneteket, mint egykor őseim!“ A teremben levő magyar vasuti hivatalnokok az inzultus elől távoztak. A horvátok zsviúzva tapsoltak, maga a részeg főhadnagy egy másik asztal közös tisztjeibe kötött bele abezugolva a kétfejű sast. A tisztiek is távoztak. Az eset kinos feltűnést kelt. *Türk* ellen beadták a följelentést.

A vitás tengerszem.

Budapest, aug. 22. (*Saját tudósítónktól.*) A tengerszemkérdésben kiküldött választott bíróság mai ülése fél 10 órakor kezdődött a tegnapi tárgyalás jegyzőkönyvének hitelesítésével. *Lehoczky* Kálmán és *Laban* Lajos felváltva referálnak és kifejtik a magyar kormány álláspontját.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj suhanczok.** *Deák* Imre, *Téglási* József, *Varga* József, *Somogyi* Lajos fiatal 18—19 éves vámos-pércsi legények lopással vádolva állottak tegnap a bíróság előtt. Terheltek két ízben károsították meg özv. *Tsuk* Sándorné vámos-pércsi lakost. Mindkét ízben ser-téshust loptak tőle, melyet *Somogyi* Lajos megsütött s aztán négyen megették.

A kir. törvényszék a tanuk vallomása s a vádlottak teljes beismerésével beigazoltak látta a vádat s ezért *Deák* Imrét és *Téglási* Józsefet 6—6 hónapi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre, *Varga* Józsefet 1 havi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre, míg *Somogyi* Lajost 3 hónapi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlottak akiket a kir. ügyész október elsejéig szabadlábon hagyott, megnyugodtak az ítéletben.

§ **Ártatlan cigányok.** *Kabán* ez év június 7-én ösmeretlen tettesek betörték *Tenyér* József lakásába az ablakon keresztül elemeltek mindent a mi a kezükbe került 110 korona értékben. *Haja* Imre és *Batiz* Károly mezőőrök ugyanezen az éjszakán, mikor a betörés történt a faluban ezirkáltak. A gőzmalom előtt láttak négy embert, kik agyneműt és egyebeket vittek magukkal. Amint a négy alak a mezőőrök elé ért az egyik egy bottal rávágott *Hajára*, kit azonban az ütés nem ért. Aztán a nálok levő dolgokat eldobva, szaladni kezdtek, de egyik visszafordulva futtában visszalőtt. *Haja* Imre az emberek közül csak *Makula* Kálmánt ösmerte. *Batiz* Károly pedig mind a négyben cigányra ösmert. *Makulát* letartóztaták, de elfogták vele együtt *Rácz* József és *Madár* József nevű üstfoltozó cigányokat. A vádlottak végig tagadtak s a tegnap megtartott tárgyaláson a királyi ügyész nem látván a bűnelkövetését beigazolván, a terheltekkal szemben elejtette a vádat. *Tenyér* József kárvallott pedig nem vette át a vád képviselét s így a kir. törvényszék *Rácz* Józsefet, *Makula* Kálmánt és *Madár* Józsefet a lopás büntetnének vádjára alól felmentette, mely ítéletben a királyi ügyész is megnyugodott s így az jogerős lett.

§ **Tolvaj napszám.** Még a mult év őszén történt, hogy *Simon* János 46 éves dorogi illetőségű napszám, aki az akkor épülő kereskedelmi és iparkamara palotájánál mint éjjeli őr volt alkalmazva, a palota padl. sáról egy köteg, *Kerekgyártó* Sándor tulajdonát képező bádogot elloptott.

Midőn a lopott bádoggal hazafelé tartott, *Pecze* Sándor és *Bangó* Márton rendőrök előtt gyanusnak tűnt fel a dolog és bekisérték *Simont* a bűnügyi osztályhoz, hol bevallotta, hogy lopta. Tegnap volt ez ügyben a tárgyalás és *Simont* a kir. törvényszék a tanuk vallomása és dr. *Horváth* kir. ügyész vádbeszéde után lopás büntetnében mondta, ki bűnösnek s ezért őt 6 hónapi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A királyi ügyész megnyugodott, míg a vádlott enyhítésért felebbezett.

SANTAL EGGER

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZET POZSONY
ÉS SANATORIUM (Cottage).

Cygnard hegyi fekvésben, pormentes és szélmentes 200 kilométerrel szőlőspalotai regényes hegyi útnak. Szigorúan individualizált szakorvosi közlések. Legmodernebb konyhák. Kiváló ellátás, művészkerti árak. Egész éven át nyitva. Prospektus és felhívást küldi. AZ IGAZGATÓSÁG.

Altalános tudott dolgot, hogy a szépség elbűrésre és formátartásra a legkíméletesebb és legbiztosabb a FÖLDÉS-FALÓ.

MARGIT KRÉM

Ára: 2 kor., 100 golyó 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1.20 kor.
Készítő: FÖLDÉS KELEMEN gyógyszerész ARADON.
Kapható minden gyógyszerüzemben.

Lanningene hajfestő szer
A legkedveltebb és legbiztosabb színező, barna és fekete. — Ára 5 korona.

A száznak és fogaknak legeslegjobb az **OSAN** R. 1.70 és 0.90

KOZSÁTEJ a legjobb és legolcsóbb szappan. — Ára 2 korona.
Ehhez hygien. balzsámzappan 80 m. — 1. díj 2 korona.

Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigsstr. 8.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legszofidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV. Központi Városház.

Parisi kiállítás: arany érem!

BERNOLENDT
Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon, a cipőnek gyorsan sötét-fekete fényt ad és a bőrt is tartósá teszi.
Alapítvány 1882. — Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. — Mindenütt kapható.

SCHWANHÄUSSER Irodalmi cikkek
RENDET TARTANAK — IDŐT TAKARITANAK
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
(ORTHOPAEDIAI MŰINTÉZET)
Budapest, VII., Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)
Sérvkötők, műlábak, műkezek, hűsítő, stb. Orvos-sebészeti műszerek, kőtárazók, betegápolási eszközök.
Gumi és hálóból készült műanyagok.
Árjegyzék rézt borítékban ingyen.

PFALZ COGNAC A LEGJOBB!

Várgyógyítás — Hemopatia
Feltalálja és egyedül képviselője:
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvos.
Budapest, V., Váci-körút 18.
ismertető füzet 1 kor. bérmentve.

Mi helybeliek Budapestben a **NEW-YORK** kávéházban (Erzsébet-körút 9-11.) találkozunk.
Estéknél honvédeknek.

28 ÉV ÓTA!
AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRÁSA
MAUTHNER ÖDÖN
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. és ROTTENBILLER-UTCA 33.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZALONA
Szalonos: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 20.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé.

HIRDETÉSEKET ÉS REKLAMOKAT csak szerdán, pénteken és legolcsóbban közölhet az összes lapokban az **ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ** hirdetői osztálya
Budapest, VII., Erzsébet-körút 64.
Tulajdonos: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle
MAGYAR TURISTA-TAPASZ
tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen
legjobb és legbiztosabb szer. — Egy tokercs ára 80 fillér.
1 kor. bérmentve után bérmentve küldi az egyedüli készítő:
VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Andrassy-út 84.
Kapható gyógyszerüzemekben és drogueriákban.

The Freshams
Élelmezési társaság
Magyarországban működik 1865 óta
Igazgatója a társulat saját palotájában
Budapest, Erzsébet körút 56b.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előre megvásárolt hővíz
gyógyfürdő, pártus- és fürdő, legmodernebb lezár. ürdőkkel, pompás ásványvíz-szodák, kő- és kádfürdőkkel. — 200 helyes lakószobával.
Prospektus kívántra ingyen és bérmentve.

SZABADALMIKAT ÉRTÉKESÍTŐ VILÁGI BUDAPEST VI. ERZSÉBET KÖRÚT 17 FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN

Dr. Kovács Kárpát
KÉZPASZTA
szakszerűen előkészített, 3 nap alatt minden közét győzedelmessé és fenérré varázsol.
Egy Tölgyl. 1.20 k. Hozzávaló szappan 1 kor.
Fő- és szétküldési raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyszerész és Műszertár, Budapest, VII., Gyár-utca 17. szám.
Megjelenet: TOILETTE TITKOK! Kivántra ingyen és bérmentve.

Kárpát **IBOLYA-ILLAT**
a legdivatosabb és legkedveltebb **PARFÜM**. — Ára 4 korona.

JENCS-féle
MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID
lovak és szarvasmarháknak

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok fenntartásához fokozottan hasznos, erősítő, megerősítő a lábuk megerősítését, az intáguatást és az u. n. pókosodást. — Ára 2 korona. Postán 2.60 kor. beküldése után bérmentve küldi.

JENCS VILMOS gyógyszerész
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1 SZ.

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTAN BÉLA** gyógyszerüzében Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legjobb órákat legszofidabb és legdivatosabb ékszereket **RÉSZELETFIZETÉSRE** szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország és nemben elad és legolcsóbb üzlete

BRAUSWETTER JANOS kronométer- és szegeden
Árjegyzék 2000 kóppal ingyen és bérmentve.

Különlegességi gyártmányok
Szivattyúk és Mérlegek
mindenféle minden czétra
L. Wallfischg. 14. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE
„Le Délice”
legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
Egyszer meggyújtva, a cigaretta a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.
Mindenütt kapható.

AKACIA SZAPPAN KÖSZÉNYEK ÉS CSÜZELLEN